

ԵՐԱՆՏԻՔԻ ԽՈՍՔ

ԱՐՄՍՍՍՍ-ն իր երախտագիտությունն է հայտնում բոլոր նրանց, ովքեր իրենց ներդրումն են ունեցել սույն զեկույցի պատրաստման գործում: Մասնավորապես.

- Համաշխարհային բանկի փորձագետներին՝ տեխնիկական աջակցության, աղքատության մակարդակի գնահատման և սոցիալական բարեկեցության մակարդակի փոփոխությունների վերլուծության հարցում ուղղորդման, սույն զեկույցի՝ անգլերեն թարգմանության, տեղեկատվա-գրաֆիկական և տեսապատկերման հավելվածների տրամադրման, ինչպես նաև զեկույցի «Աղքատության միջազգային մակարդակը Հայաստանում և համադրելի երկրներում», «Բազմաչափ աղքատությունը Հայաստանում» և «Մարդու հնարավորությունների համաթիվը Հայաստանի համար» ենթաբաժինների պատրաստման համար,
- Հայաստանում ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի գրասենյակին՝ «Մանկական աղքատությունը» վերտառությամբ Գլուխ 5-ի պատրաստման գործում մեթոդաբանական օժանդակության համար,
- ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի, ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի, ՀՀ առողջապահության նախարարություններին՝ համագործակցության համար,
- հարցմանը մասնակցած բոլոր տնային տնտեսություններին, հարցումն իրականացրած հարցազրուցավարներին և մյուս բոլոր մասնակիցներին, սույն զեկույցով հետաքրքրված բոլոր օգտատերերին:

Զեկույցի պատրաստման պատասխանատուներն են.

Գագիկ Գևորգյանը՝	ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ, ՀՀ ՎԿ նախագահի տեղակալ
Դիանա Մարտիրոսովան՝	ՀՀ ՎԿ նախագահի խորհրդական
Լուսինե Մարկոսյանը՝	ՀՀ ՎԿ տնային տնտեսությունների վիճակագրության բաժնի պետ,
Վարդուհի Մեղրակյանը՝	ՀՀ ՎԿ տնային տնտեսությունների վիճակագրության բաժնի ծրագրավորող
Աիդա Մարտիրոսյանը՝	ՀՀ ՎԿ տեղեկատվական ռեսուրսների կառավարման և տեխնոլոգիաների վարչության պետ,
Կարինե Եսայանը՝	ՀՀ ՎԿ տեղեկատվական ռեսուրսների կառավարման և տեխնոլոգիաների վարչության գլխավոր մասնագետ,

Այս և նախորդ զեկույցների պատրաստման աշխատանքներին իրենց աջակցության և ներդրման համար հատուկ շնորհակալություն ենք հայտնում.

Համաշխարհային Բանկին, մասնավորապես.

Դեիբաժ Շարմային՝	Տնտեսագետ, Աղքատության և հավասարության գլոբալ պրակտիկա, Համաշխարհային բանկ
Ալան Ֆուկս Թարլովսկիին՝	Ավագ տնտեսագետ, Աղքատության և հավասարության գլոբալ պրակտիկա, Համաշխարհային բանկ

Մարիյա Ֆերնանդա Գոնզալեզ

Իկազային՝ Խորհրդատու, Աղքատության և հավասարության գլոբալ պրակտիկա, Համաշխարհային բանկ

Մադդալենա Հոնորատոսին՝ Ավագ տնտեսագետ, Սոցիալական պաշտպանություն և աշխատեղեր, Համաշխարհային բանկ

Ռենատա Մայեր Գուկովասին՝ Հետազոտող վերլուծաբան, Սոցիալական պաշտպանություն և աշխատեղեր, Համաշխարհային բանկ

Նատալիա Միլանին Հետազոտող վերլուծաբան, Սոցիալական պաշտպանություն և աշխատեղեր, Համաշխարհային բանկ

ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամին (ՄԱԿ ՄՀ), մասնավորապես.

Տանյա Ռադոչային՝ ՄԱԿ ՄՀ հայաստանյան գրասենյակի ներկայացուցիչ,

Արմենուհի Հովակիմյանին՝ ՄԱԿ ՄՀ սոցիալական պաշտպանության բաժնի ղեկավար,

Աստղիկ Մարտիրոսյանին՝ ՄԱԿ ՄՀ մոնիթորինգի և գնահատման, երեխաների իրավունքների համակարգերի մոնիթորինգի բաժնի ղեկավար,

Ադա Բաբլոյանին՝ ՄԱԿ ՄՀ մոնիթորինգի և գնահատման, երեխաների իրավունքների համակարգերի մոնիթորինգի բաժնի փորձագետ,

ՀՀ վիճակագրական կոմիտեին, մասնավորապես.

Կարինե Կոյունջյանին՝ ՀՀ ՎԿ մարդահամարի և ժողովրդագրության բաժնի պետ, զեկույցի «Ժողովրդագրություն և միգրացիա» վերտառությամբ Գլուխ 1-ը պատրաստելու համար,

Ջեկույցի «Հայաստանի տնտեսական զարգացումների ամփոփ նկարագիրը 2012-2018թթ.-ին» վերտառությամբ Գլուխ 2-ը պատրաստելու համար.

Լիլիթ Պետրոսյանին՝ ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ,

Լուսյա Խաչատրյանին՝ ՀՀ ՎԿ մակրոտնտեսական ցուցանիշների և ազգային հաշիվների բաժնի պետ,

Հայկուշ Տիտիգյանին՝ ՀՀ ՎԿ ֆինանսների վիճակագրության բաժնի պետ, Ջեկույցի «Ոչ նյութական աղքատությունը» Մաս 3-ի Գլուխներ 7-ի և 8-ի պատրաստմանն աջակցելու համար,

Ալինա Գրիգորյանին՝ ՀՀ ՎԿ սոցիալական վիճակագրության բաժնի պետ
ինչպես նաև՝

Մարիամ Երիցյանին՝ ՀՀ ՎԿ գների վիճակագրության և միջազգային համադրումների բաժնի պետ,

ՀՀ ՎԿ տնային տնտեսությունների վիճակագրության բաժնի մյուս բոլոր աշխատակիցներին՝ Աիդա Բադայանին, Մաթիկ Կարապետյանին, Լաուրա Ավետիսյանին զեկույցի իրենց վերագրված գլուխները և այլ նյութեր պատրաստելու համար:

Զեկույցի առաջին մասում ներկայացված է Հայաստանի ժողովրդագրական պատկերը և դիտարկվող ժամանակահատվածում արձանագրված տնտեսական զարգացումների համառոտ նկարագիրը, աղքատության պատկերը, մանկական աղքատությունը:

Եկամուտները, ծախսերը և հիմնական սննդամթերքի սպառումը ներկայացված են երկրորդ մասում: Զեկույցի երրորդ մասն անդրադառնում է առողջապահությանը, կրթությանը, բնակչության բնակարանային պայմաններին, ինչպես նաև սոցիալական տրանսֆերտների ներգործությանն աղքատության կրճատման գործում: Աղքատության սուբյեկտիվ գնահատականը ներկայացված է զեկույցի վերջին՝ չորրորդ մասում:

Աղքատության մակարդակի գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է «Մեթոդաբանական պարզաբանումներ» բաժնում, իսկ վիճակագրական աղյուսակները ներկայացված են հավելվածներում:

Սույն հրատարակությունում ներկայացված տվյալների օգտագործման դեպքում խնդրում ենք փաստաթղթին կատարել հետևյալ հղումը. «Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական կոմիտե, «Հայաստանի սոցիալական պատկերը և աղքատությունը», Երևան, 2019թ.:

Հապավումներ

ԱԲԽ	Առաջնային բուժօգնության խումբ
ԱԸՀ	Աշխատուժի ընտրանքային հետազոտություն
ԱՀԿ	Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպություն
ԱՄԿ	Աշխատանքի միջազգային կազմակերպություն
ԱՄՀ	Արժույթի միջազգային հիմնադրամ
ԱՄՆ	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ
ԸՆ	Ընտանեկան նպաստ
ՀԲ	Համաշխարհային բանկ
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՀՀ ԱՍՀՆ	Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն
ՀՀ ՎԿ (ԱՐՄՍՍՍՍ)	Հայաստանի Հանրապետության վիճակագրական կոմիտե
ՀՄԿ	ԱՄՆ կառավարության Հազարամյակի մարտահրավերներ կորպորացիա
ՀՄՀ-Հայաստան	Հազարամյակի մարտահրավեր հիմնադրամ-Հայաստան ՊՈԱԿ
ՀՆԱ	Համախառն ներքին արդյունք
ՄԱԿ	Միավորված ազգերի կազմակերպություն
ՄԳԲ	Սպառողական գների ինդեքս
ՏՏ	Տնային տնտեսություն
ՏՏԿԱՀ	Տնային տնտեսությունների կենսապայմանների ամբողջացված հետազոտություն